

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Problem sa FPL
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	13.06.2019. godine, 06:15 UTC, ATCU I
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Nakon što je FDA ustanovio da FPL ne stižu već neko vrijeme, javljeno tehničari, koja je već bila donekle upoznata sa situacijom, međutim nama ništa nije javljeno, dok istovremeno nismo imali nikakvu indicaciju u sali da bilo šta ne radi.</p> <p>FDA - Flight Data Assistant CCAMS - Centralised SSR Code Assignment and Management System</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Provedena je interna istraga ovog događaja.</p> <p>Zaključci ove istrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> -AMHS veza je prekinuta. -COM BiH je imao indikaciju prekida AMHS veze sa Bečom; -Nije bilo protoka saobraćaja, neophodnog za rad Odjela za operacije ATCU I, niti je bila indikacija koja ukazuje da se ne odvija saobraćaj uspostavljenom alternativnom vezom; -Gubitak veze i postupci rada u određenim slučajevima gubitka AMHS veze su opisani u operativnim dokumentima Odjela za operacije ATCU I i to "Operativne procedure i instrukcije za rad operatera obrade podataka o letu", te "Operativne instrukcije i procedure za rad u BHACC"; -Za potrebe istrage događaja, tehničke jedinice, COM BiH i Odsjek za nadzor i kontrolu sistema ATCU I, te koje u skladu sa svojim nadležnostima, uspostavljaju i održavaju vezu za protok saobraćaja neophodnog za rad Odjela za operacije ATCU I, nisu osigurale odgovor o razlozima izostanka saobraćaja alternativnim pravcem; -Prema informacijama COM BiH prekid je trajao cca 40 minuta, prema informacijama izvjestioca o događaju prekid je trajao više od sata, na osnovu podataka iz sistema prekid saobraćaja je trajao 67 minuta; -Protok saobraćaja ostvarenom alternativnom vezom je bilo moguće utvrditi, pored samih korisnika usluga i od strane osoblja COM BiH; -Odsjek za nadzor i kontrolu sistema ATCU I, ne raspolaže tehničkim ili drugim sredstvima kojima bi bilo moguće utvrditi stvarni protok saobraćaja uspostavljenim vezama, tj., isto nije moguće utvrditi bez korisnika saobraćaja; -Dokumentacija COM BiH nije preispitana i ažurirana u skladu s potrebama korisnika, odnosno u skladu s praksom korištenja sistema samostalno ili u kombinaciji s korisnicima i drugim sistemima, koji se koriste u operativnom radu;
---	--

	<p>-Tehničko osoblje COM BiH i Odsjeka za nadzor i kontrolu sistema ATCU I, kao i operator obrade podataka o letu su postupili na način da su primjenjivali propisane procedure u onolikoj mjeri koliko je dana situacija omogućavala, a one postupke koje procedure nisu obuhvatile su provodili u skladu sa svojim znanjima i obukama, od čega nije utvrđeno da su provedene obuke iz domena o vanrednim situacijama, za navedeno osoblje;</p> <p>-Izvještaji o radu, COM BiH i Odsjeka za nadzor i kontrolu sistema u ATCU I, sadrže dijelove pisane u različitim vremenskim intervalima a da to nije jasno naznačeno (UTC ili LT vrijeme);</p> <p>-Ne postoji propisan način komunikacije i nivoa izvještavanja između različitih jedinica, te isto uzrokuje subjektivan pristup rješavanju problema, kao i podizanje tenzija među učesnicima u komunikaciji, odnosno narušavaju se međuljudski odnosi, koji mogu uticati na neometano pružanje usluga;</p> <p>2. Stručno lice SMD-a je izvršilo analizu ovog događaja.</p>
Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	<p>E5 prema RAT metodologiji EUROCONTROL-a</p> <p>U ovom konkretnom slučaju nije došlo do ugrožavanja bezbjednosti letenja (Safety), a što se frekvencije tiče, izuzetno rijetko se dešava.</p>

<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>P1.Preispitati i ažurirati dokument – Procedure održavanja nivoa stručne osposobljenosti FDA, na način da se propiše poglavlje u kome se navodi obaveza provođenja kontinuiranog stručnog osposobljavanja.</p> <p>P2.Osigurati “osvježavanje” znanja osoblja COM BiH, Odsjeka za nadzor i kontrolu sistema ATCU I, te Operatora obrade podataka o letu, posebno iz domena vanrednih situacija.</p> <p>P3.Preispitati i po potrebi ažurirati dokumente “Operativne procedure i instrukcije za rad u BHACC, te “Operativne procedure i instrukcije za rad operatora obrade podataka o letu”.</p> <p>P4.U okviru nadogradnje novog AMHS sistema preispitati i po potrebi ažurirati dokumentaciju COM BiH:</p> <ul style="list-style-type: none"> -“Operativne jedinice COM centra BiH”; -“Priručnik o radu Odsjeka komunikacijsko servisnog centra”; -“Priručnik o korištenju AFTN-a”; -“Program obuke Odsjeka servisno komunikacijskog centra BiH”; -“Uputstvo za koordinaciju kod otkrivanja, prijave i otklanjanja kvara na AMHS/EAD sistemu”; -“Program obuke za tehničku podršku i korištenje sistema AMHS/EAD”; -“Uputstvo za održavanje sistema AMHS”. <p>P5.U okviru nadogradnje novog AMHS sistema utvrditi potrebu za dokumentovanjem odnosa između zainteresovanih strana, a koji definišu prava i obaveze BHANSA-e, CCL-a, te AUSTROCONTROL-a, po pitanju upotrebe AFTN/AMHS sistema i njemu pridruženih komunikacionih veza.</p>
<p>Prijedlog drugih mjera:</p>	<p>Nema</p>
<p>Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)</p>	

Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	